

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
XXI СТОЛІТТЯ:
ФОРСАЙТИНГ УСПІХУ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
XVI МІЖНАРОДНОГО
НАУКОВОГО КОНГРЕСУ**

21 квітня 2016 р.

**PUBLIC ADMINISTRATION
OF THE XXIst CENTURY:
FORESIGHTING OF SUCCESS**

**COLLECTED THESES
OF THE XVIth INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONGRESS**

April 21, 2016

Харків
Видавництво *ХарPI НАДУ*
“Марієт”
2016

УДК 351/354
ББК 67
П88

Видано за рішенням Вченої ради Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, протокол № 3/214-14 від 29 березня 2016 р.

*Видання здійснено за сприяння громадської організації
"Інститут соціальної політики регіону"*

Редколегія: *Л. О. Белова*, д.соц.н., проф., директор ХарРІ НАДУ, заслужений працівник освіти України (голов. редактор); *Д. В. Карамішев*, д.держупр., проф., перший заступник директора ХарРІ НАДУ (відп. редактор); *В. Ф. Золотарьов*, к.е.н., проф., заступник директора ХарРІ НАДУ з короткотермінового підвищення кваліфікації; *А. О. Кузнецов*, к.держупр., доц., начальник управління координації наукових досліджень та інформаційно-аналітичної роботи ХарРІ НАДУ (відп. секретар); *О. Ю. Амосов*, д.е.н., проф., завідувач кафедри економічної теорії та фінансів ХарРІ НАДУ, заслужений діяч науки і техніки України; *Л. Ю. Величко*, к.ю.н., доц., завідувач кафедри права та європейської інтеграції ХарРІ НАДУ; *О. Горелік*, PhD у сфері комунікацій, Бенедикт коледж, Колумбія, Південна Кароліна, доцент кафедри англійської та іноземних мов і комунікації, директор Програми масових комунікацій; віце-президент Асоціації викладачів у галузі медіа Південної Кароліни (США); *В. Б. Дзюндзюк*, д.держупр., проф., завідувач кафедри політології та філософії ХарРІ НАДУ; *В. П. Єлагін*, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри соціальної і гуманітарної політики ХарРІ НАДУ; *Ю. О. Куч*, д.держупр., проф., завідувач кафедри регіонального розвитку та місцевого самоврядування ХарРІ НАДУ; *М. А. Латинін*, д.держупр., проф., завідувач кафедри економічної політики та менеджменту ХарРІ НАДУ; *В. М. Мартиненко*, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри державного управління ХарРІ НАДУ; *Д. Моронь*, PhD у сфері політичних наук, Вроцлавський університет, доцент Інституту політичних наук (Республіка Польща); *О. В. Орлов*, д.держупр., проф., завідувач кафедри інформаційних технологій і систем управління ХарРІ НАДУ; *П. О. Редін*, к.філол.н., доц., завідувач кафедри української мови ХарРІ НАДУ, заслужений працівник освіти України; *А. С. Тамм*, к.і.н., доц., голова громадської організації "Інститут соціальної політики регіону"; *В. О. Сивоконь*, к.е.н., доц., завідувач кафедри управління персоналом і економіки праці ХарРІ НАДУ; *К. С. Вацьковські*, д.е.н., проф., завідувач кафедри інформаційних систем Варшавського технологічного університету "Варшавська політехніка" (Республіка Польща); *В. М. Шур*, к.пед.н., доц., завідувач кафедри іноземних мов ХарРІ НАДУ; *І. Б. Лутвінова*, завідувач сектора міжнародних зв'язків ХарРІ НАДУ; *М. М. Сорокун*, редакційно-видавничий відділ ХарРІ НАДУ.

Публічне управління XXI століття: форсайтінг успіху : зб. тез XVI Міжнар. наук. конгресу, 21 квітня 2016 р. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ "Magіstr", 2016. – 512 с.

ISBN 978-966-390-125-0.

У збірнику тез наукових доповідей, представлених до XVI Міжнародного наукового конгресу "Публічне управління XXI: фарсайтінг успіху", висвітлено актуальні питання реформування публічного управління в умовах політико-адміністративних трансформацій, європейської інтеграції як пріоритетного напрямку державної політики, розвитку регіонального управління та місцевого самоврядування на принципах децентралізації владних відносин, економічної політики держави як запоруки сталого розвитку України, нові виміри в реалізації соціальної та гуманітарної політики держави, посилення ролі електронного урядування в діяльності органів публічної влади України, а також мовної політики в публічному управлінні.

ISBN 978-966-390-125-0

УДК 351/354
ББК 67

© Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України, 2016

Список використаних джерел:

1. Про Національну програму правової освіти населення [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 18 жовтня 2001 р. № 992/2001. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/992/2001>.
2. Теорія та історія державного управління : навч. посіб. / Г. С. Одінцова, В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова [та ін.]. – К. : ВД “Професіонал”, 2008. – 288 с.
3. *Трощинський В. П.* Публічне управління / В. П. Трощинський // Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко [та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – С. 605.

Поступна Олена Вікторівна, Степанко Олексій Вікторович

СТАН РОЗРОБКИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В НАУКОВІЙ ГАЛУЗІ “ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ”

Успіх реформування системи управління освітою залежить, у тому числі, від використання результатів наукових досліджень вітчизняних учених, пов'язаних із науково-методологічним обґрунтуванням змін, що відбуваються як в цілому в освітній сфері, так і в її управлінні зокрема. Найбільш вагомим науковим продуктом є дисертаційне дослідження. Сьогодні в докторських та кандидатських дисертаціях вітчизняних учених достатньо висвітлено стан вивчення проблеми державного управління освітою та представлені результати теоретичних і експериментальних досліджень. Проте у роботах не робиться акцент на дослідженні методологічних основ формування системи управління освітою як окремої галузі управління, не визначено кількісні та якісні характеристики наукової продуктивності учених у галузі державного управління.

Інституалізація галузі науки “Державне управління” була розпочата на базі Національної академії державного управління при Президентіві України (далі – НАДУ) та набула свого поширення в інших ВНЗ і наукових установах [2, с. 8]. Об'єктно-предметний простір проблем галузі науки “Державне управління” структурований за секторами, визначеними паспортами спе-

ціальностей: 25.00.01 – теорія та історія державного управління”, 25.00.02 – механізми державного управління, 25.00.03 – державна служба, 25.00.04 – місцеве самоврядування.

Слід зазначити, що у квітні 2015 р. до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, у тому числі “докторів філософії” (PhD), було введено спеціальність 074 “Публічне управління та адміністрування” галузі знань 07 “Управління та адміністрування” [4]. Ця спеціальність, згідно із таблицею відповідності переліку напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у ВНЗ, відповідає поміж інших попередньо визначених галузей знань також і галузі 1501 “Державне управління” [5]. Проте на сьогодні ще немає змістовного наповнення нововведеної спеціальності.

Нагадаємо, що атестація осіб, які здобувають науковий ступінь, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою ВНЗ чи наукової установи акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації [3]. Станом на 15 липня 2015 р. в галузі науки державного управління функціонує 14 спеціалізованих вчених рад у 13 установах. При чому більшість спеціалізованих вчених рад (6) діє в системі НАДУ.

На кінець 2015 р. у спеціалізованих вчених радах системи НАДУ було захищено 989 дисертацій, із яких 144 – докторські та 845 – кандидатські [1]. Співвідношення дисертацій, орієнтованих на управління освітою, до всіх захищених дисертацій у спеціалізованих вчених радах системи НАДУ є дуже низьким: докторські – 0,06; кандидатські – 17,24. Усього досліджень такого спрямування налічується 85, з яких 17 – докторські та 68 – кандидатські дисертації. Зазначимо, що переважну більшість робіт було захищено в спеціалізованих вчених радах системи НАДУ. Ці показники являються низькими, навіть, якщо враховувати всі дисертації, орієнтовані на управління освітою, захищені в наукових установах України.

Серед захистів дисертаційних робіт з державного управління, орієнтованих на управління освітою, лідером є спеціальність 25.00.02 – “механізми державного управління”, що не порушує загальну тенденцію в галузі науки “Державне управління”. З цієї спеціальності захищено 11 докторських та 37 кандидатських дисертацій. Це відображає невдоволення суспільства процесами, що відбуваються в освітній сфері, та бажання здобувачів покращити систему управління освітою, запропонувавши напрями вдоскона-

лення існуючих механізмів управління, можливості запровадження нових технологій, методів, засобів тощо. На жаль, у дослідному середовищі не користується популярністю розробка проблем методологічних засад публічного управління освітою як модель управління, що об'єднує різні між собою форми управлінської діяльності – державне управління, самоврядне (муніципальне) управління та управління, спрямоване на реалізацію делегованих повноваження. Це, на нашу думку, є перспективним напрямом у проведенні подальших досліджень у галузі науки державного управління.

Проведений аналіз дисертаційних досліджень вітчизняних учених у галузі науки “Державне управління” з дослідження проблем формування системи управління освітою дозволив зробити висновок, що наукові праці мають низький показник відносно всіх дисертаційних досліджень; найбільш популярною серед спеціальностей є спеціальність 25.00.02 – механізми державного управління; перспективним напрямом у проведенні подальших досліджень, урахувавши введення нової спеціальності “Публічне управління та адміністрування” галузі знань “Управління та адміністрування”, є дослідження методологічних засад публічного управління освітою.

Список використаних джерел:

1. Діяльність спеціалізованих вчених рад Національної академії державного управління при Президентіві України. Динаміка захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук з державного управління у спеціалізованих вчених рад Національної академії державного управління при Президентіві України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/?lang=ukr&tip=dop&tipn=Page&page=75>.
2. Ковбасюк Ю. Наука державного управління в умовах системних державно-управлінських реформ і суспільних трансформацій / Ю. Ковбасюк // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2012. – № 1. – С. 5–20.
3. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII : за станом на 16 січня 2016 р. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>.
4. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248149695>.

5. Таблиця відповідності Переліку напрямів, за якими здійснювалася підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (Перелік 1), Переліку спеціальностей, за якими здійснювалася підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра (Перелік 2) та Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Перелік 2015) [Електронний ресурс] : наказ Міністерства освіти і науки України від 6 листопада 2015 р. № 115. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/48542/.

Рубанов Віктор Володимирович

АКТУАЛЬНІСТЬ ДЕМАРКАЦІЇ “ПОЛІТИЧНОГО АНАЛІЗУ” ТА “АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ” ЯК НАУКОВИХ ПОНЯТЬ І ВІДНОСНО САМОСТІЙНИХ ЗАСОБІВ ФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Однією з нерозв’язаних теоретико-методологічних проблем, які блокують науковий процес формування публічної політики в Україні, є невизначеність не лише процедурної ролі в цьому процесі “політичного аналізу” і “аналізу політики” як політико-управлінських наукових дисциплін, але і самих цих понять, які зазвичай як у науковій, так і навчальній літературі дослідники не розмежують і розглядають частіше як синоніми [1, с. 9; 2, с. 340; 3, с. 391], а якщо й розмежують, то в розумінні і трактуванні предметних меж цих теоретико-прикладних, політико-управлінських наукових дисциплін серед дослідників і досі немає єдності.

Так, характеризуючи місце і роль політичного аналізу й аналізу політики в дослідженні процесу підготовки, прийняття та реалізації науково обґрунтованих політичних рішень, одні вчені вважають, що “зрештою, якісний аналіз політики зводиться до політичного аналізу” [4, с. 18], а інші, навпаки, стверджують, що “в окремих аспектах політичний аналіз є складником аналізу політики (як і соціальний чи економічний аналіз)” [5, с. 9; 6, с. 6].

Треті, (як, наприклад, це робить М. Бунік в новітньому – 2015 р. навчальному посібнику з аналізу державної політики) пишуть, що ці “обидва види аналізу можуть переплітатися” [7,